

T. B. M. M.**TUTANAK DERGİSİ****48 inci Birleşim****16 . 3 . 2003 Pazar**

2. - *Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/524) (S. Sayısı : 72)*

.....

6 ncı maddeyi okutuyorum:

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Sayın Akif Hamzaçebi konuşacaklardır. Buyurun Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar) Süreniz 10 dakika.

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz, kamuda, yaş haddi nedeniyle emeklilikteki yaş sınırını 65'ten 61'e indiren bu tasarı, hükümet tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna, yürürlük ve yürütme maddelerini hariç tutarsak, 1 madde olarak getirilmiştir; Komisyon görüşmeleri sırasında 1 maddelik tasarı, 8 maddeye çıkmıştır. Getirilme amacı, kamuda, emeklilikteki yaş sınırını -yaş haddi nedeniyle olan sınırı- 65'ten 61'e indirmektir.

Dünden bu yana tasarıyı görüşüyoruz, bu konu üzerinde çokça duruldu; ama, ben de bir kez daha ifade etmek istiyorum; gerekçe, kamuda dinamizmin artırılması ve genç yaştaki personelin önünün açılması olarak ortaya konuluyor.

Değerli arkadaşlar, kamuda yükselmeler belli kurallara bağlıdır, liyakat esası vardır ve bugüne kadar da, kamuda, yükselmeler nedeniyle yaşanmış olan herhangi bir problem yoktur, kendi içinde yürüyen bir sistem zaten vardır. Neden, bu sisteme bir yasayla müdahale edilerek, emeklilik yaşı 61'e indirilmektedir? Bu, bir emeklilik yaşının aşağıya çekilmesi değildir; sonuçta, 2 100 kişiyi ilgilendiren, kamudan 2 100 kişiyi ayırmayı hedefleyen bir tasarıdır. Pazar günü burada çalıştığımızı göre, ülkenin gündemini dikkate alırsak, tahmin ediyorum, bu konudan çok daha önemli konular olmalıdır burada görüşeceğimiz. Bakanlar Kuruluna verilen yetki de tamamen sübjektiftir, tamamen takdire dayalıdır. Eğer tutarlı olunmak isteniyorsa, o zaman, bu yetki ortadan kaldırılmalı, 61 yaş herkes için uygulanmalıdır. Bu yetki, objektif değildir.

Değerli arkadaşlar, bu tasarının, Komisyonda 1 maddeden 8 maddeye çıkarıldığını ifade etmiştim. Neden 8 maddeye çıktı; çünkü, uygulanacak olan 2003 yılı bütçe yasasının bazı önlemleri bu tasarıda yer almaktadır. Bütçeler, hükümet programlarının uygulama aracıdır. Hükümetler, ekonomik ve sosyal programlarını bütçeler aracılığıyla uygular. Dolayısıyla, hükümetlerin ekonomik ve sosyal programlarını değerlendirmek için, bütçelerine bakmak gerekir. Görüşmekte olduğumuz bu tasarı, hükümetin, 61 yaş dışında, 2003 yılı bütçe

hedeflerini gerçekleştirmek için gerekli gördüğü düzenlemelerden birisidir; dolayısıyla, hükümetin belli konulardaki sosyal anlayışını yansıtmaktadır, 2003 yılı bütçesiyle birlikte açıklanmış olan önlemler paketinin bir parçasıdır. Hatırlayacaksınız, hükümet, bütçe açıklamasıyla birlikte 15,8 katrilyon liralık bir önlemler paketini açıklamıştır. Bu paketin yükünün belli bir bölümü, bu tasarıyla emeklilere yansıtılmaktadır.

Tasarının bu maddesi, Emekli Sandığı emeklilerine yapılmakta olan sağlık yardımları nedeniyle, sağlık harcamalarını Emekli Sandığının karşılıyor olması nedeniyle, emekli, malullük, dul ve yetim aylığı alanların aylıklarından yüzde 1 oranında kesinti yapılmasını düzenlemektedir. Sayın Başbakanın mart başında açıklamış olduğu önlemler paketine göre de, bu kalemden 78 trilyon lira gelir beklenmektedir. Sadece bununla değil, bu tasarıyla hedeflenen gelir, sadece bu maddede düzenlenmiyor, dün görüştüğümüz 1 inci maddede de bir yüzde 1 daha var. Kamu görevlilerinin, Emekli Sandığı iştirakçilerinin emekli keseneklerinin yüzde 1 oranında artırılmasını düzenliyordu 1 inci madde. Yine, Sayın Başbakanın açıkladığı önlemler paketine göre de, oradan da 168 trilyon liralık bir gelir bekleniyor; yani, bu iki tane yüzde 1'lik maddeyle, sadece bu iki maddeyle çalışanlara ve emeklilere toplam 225 trilyon lira civarında bir yük getirilmektedir. Küçümsenebilir, yüzde 1 oranı nedir ki, çok önemli değil denebilir; ancak, kamu görevlilerine ve emeklilere yapılan maaş artışının yüzde 5 ile 10 arasında değiştiğini düşünürseniz, yüzde 1'lik oranın önemi kendiliğinden ortaya çıkar.

Değerli arkadaşlar, 2003 bütçesinin sosyal yanı yoktur. Bunun örneği sadece bu tasarıda görüştüğümüz bu iki maddeyle sınırlı değildir. Bu bütçeyle 15,8 katrilyon liralık bir yük geldiğini ifade etmiştim. Bu yükün 6 katrilyon liraya yakın kısmı vergiler ve diğer gelir önlemlerinden oluşmaktadır. Ek Emlak Vergisi, Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi gibi vergileri de dahil ettiğimizde, bu yük 6 katrilyon liraya ulaşmaktadır. "Vergiyi tabana yayacağız" diyen hükümet, kayıtdışını önleyecek önlemleri almak yerine, 20 000 000'a yakın mükellefi olan Emlak Vergisinde artışa gitmiş ve yine, 8 000 000 civarında mükellefi olan Motorlu Taşıtlar Vergisini artırma yolunu seçmiştir. "Yeni vergi koyma kolaylığına gitmeyeceğiz" diyen hükümet, yeni vergileri koymakta hiçbir şekilde tereddüt etmemiştir. 15,8 katrilyon liralık önlemlerin, vergi ve gelir önlemlerinden arta kalan kısmı, yani 6 katrilyon liradan arta kalan kısmı, harcamalardan kısıntı yapılarak karşılanacaktır. Nedir bunlar; biraz önce görüştük, emeklilerin maaşlarından yüzde 1 oranında sağlık dilimi kesintisi, kamu görevlilerinin maaşlarından ilave yüzde 1 oranında emekli keseneği artışı, ilaçtan çok çeşitli alanlara kadar emeklilerin sağlık harcamalarından ve kamu görevlilerinin sağlık harcamalarından kesinti, tarımsal destek amaçlı harcamalardan kesinti. Doğrudan gelir desteğinde 1,4 katrilyon liralık kesintiyi, hükümet, gözünü kırpmadan yapmıştır. 2003 yılı için bütçede yer almış olan doğrudan gelir desteği ödemesi sadece 100 trilyon liradır; kalan kısım, geçen yıldan kalan doğrudan gelir desteği borçlarını ödemek için kullanılacaktır.

Bunları, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak çok söyledik, çok ifade ettik, hükümet ciddiye almadı; ama, ne zaman ki Dünya Bankası temsilcisi bunları söyledi, hükümet, konunun üzerinde durdu; ama, nasıl durdu, yaptığı "aman, Sayın Chhipper, lütfen bu sözlerinizi geri alın" olmuştur.

Peki, neden akla hemen sosyal amaçlı harcamalardan kısıntı gelmektedir? Bütçe imkânsızlıkları denilecektir, 2003 yılı bütçe dengeleri denilecektir veya "bu önlemleri almasaydık, eğer sosyal amaçlı harcamalardan kısıntı yapmasaydık, ekonomi daha kötüye gidecek" denilecektir. Bu, söyleniyor zaten; Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeler sırasında, sayın bakanlarımız bunu çeşitli vesilelerle ifade ediyor.

Bütün bunlar kendi içinde doğru olabilir; ama, hükümet, şunu dikkate almak zorundadır: Türkiye, kriz yılı olan 2001 yılında ve o çok eleştirilen, güçlü ekonomiye geçiş programı olarak isimlendirilen ve 2002 yılında uygulanan o program yılında bile, bu sosyal amaçlı harcamalardan hiçbir zaman vazgeçmemiştir. Hükümet, ilk anda sosyal amaçlı harcamaları feda ediyorsa, sosyal yanı yok demektir. "İstedik; ama, yapamadık" mazeretinin arkasına sığınmak mümkün değildir; hükümetler, çözüm yeridir, çözüm üretmek zorundadır; Türkiye, çok daha zor yıllarında, 2001-2002 yılında dahi, çiftçisinden, memurundan, emeklisinden bu olanakları esirgememiştir.

Şunu da ifade etmek istiyorum: Bu maddede, emekli, malullük, dul ve yetim aylığı alanların maaşlarından yapılacak yüzde 1 oranındaki sağlık primi kesintisini, hükümet, tüm emeklilere uygulamak istemektedir. Maddenin yazımından bunu çıkarmak mümkün değildir. Esasen, bu maddenin, normal olarak yürürlüğe girdiği tarihten sonra emekli olacak olanlara uygulanması gerekir; ama, hükümet, bu konuda farklı bir yorum yapmaktadır; eski olsun, yeni olsun tüm emeklilere, bu kesintiyi uygulama niyetindedir. Bu, hem hukuk devleti ilkelerine hem de kazanılmış hak kavramına son derece aykırıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2003 yılı bütçesinin bir parçası olan bu tasarı, hükümetin sosyal anlayışını yansıtmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Sayın Başkan, sözlerimi toparlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın sözlerinizi efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Hükümetin, bu konudaki yaklaşımını gözden geçirmesi gerekir; gerek emekliler gerek çalışanlar gerekse tarım sektöründeki çiftçilerimiz, köylülerimiz, doğrudan gelir desteği alan bu üreticilerimiz, eskiden olduğu gibi, almakta oldukları ödemeleri yeniden almalılardır. Hükümetin yapması gereken, bu ödemelerde kısıntıya gitmek değil, tam tersine, bu ödemeleri, nasıl daha iyileştirebiliriz yönünde çalışma yapmak olmalıdır. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, hükümete, bu yönde katkı yapmaya hazırız, bütçe görüşmeleri sırasında bu katkıyı vermek istiyoruz; tabii ki, bu katkıyı kabul etmek hükümetin kendi takdirindedir.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Hamzaçebi.